

Sygn. akt II KK 255/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jarosław Matras

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Anna Janczak

w sprawie **M. T.**

skazanego z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

bez udziału stron

w dniu 26 października 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w R.

z dnia 12 października 2012 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w R. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 października 2012 r., Sąd Rejonowy w R.:

1. uznał oskarżonego M. T. za winnego popełnienia dwóch zarzucanych mu czynów z z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za każdy z nich na podstawie art. 190 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności,

2. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył orzeczone kary pozbawienia wolności i wymierzył oskarżonemu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;
3. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zawiesił warunkowo na okres próby 5 lat;
4. na podstawie art. 71 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na 30 złotych;
5. na podstawie art. 72 § 1 pkt 6 k.k. zobowiązał oskarżonego do podjęcia leczenia odwykowego;
6. rozstrzygnął o kosztach.

Orzeczenie to nie zostało zaskarżone i uprawomocniło się w dniu 19 października 2012 r.

Kasację od opisanego wyroku wywiódł na korzyść skazanego Rzecznik Praw Obywatelskich zarzucając „rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie art. 343 § 5 k.p.k. w zw. z art. 117 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 6 k.p.k. polegające na wydaniu na posiedzeniu, bez przeprowadzenia rozprawy, wyroku skazującego pod nieobecność oskarżonego, w sytuacji gdy nie był on prawidłowo powiadomiony o terminie posiedzenia, co w efekcie naruszyło jego prawo do obrony”.

W następstwie tak postawionego zarzutu skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zaskarżone orzeczenie wydane zostało na posiedzeniu w związku z wnioskiem prokuratora złożonym w trybie art. 335 § 1 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym w dniu złożenia wniosku, tj. w dniu 28 sierpnia 2012 r.) o wymierzenie za zgodą oskarżonego kar i środków probacyjnych odzwierciedlonych następnie w treści wyroku. Zgodnie z art. 343 § 5 k.p.k. oskarżony ma prawo wzięcia udziału w posiedzeniu, przy czym jego udział jest obowiązkowy, jeżeli prezes sądu lub sąd tak zarządzi. Przepis art. 117 § 1 k.p.k. stanowi, że uprawnionego do wzięcia udziału w czynności procesowej zawiadamia się o jej czasie i miejscu, chyba że ustawa stanowi inaczej. Z kolei z § 2 art. 117 k.p.k. wynika, że czynności nie przeprowadza się, jeżeli osoba uprawniona nie stawiła

się, a brak jest dowodu, że została o niej powiadomiona, oraz jeżeli zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że niestawiennictwo wynikało z powodu przeszkód żywiołowych lub innych wyjątkowych przyczyn, a także wtedy, gdy osoba ta usprawiedliwiła należycie niestawiennictwo i wnosi o nieprzeprowadzanie czynności bez jej obecności, chyba że ustawa stanowi inaczej.

W rozważanej sprawie oskarżony nie stawiał się na posiedzenie sądowe, które odbyło się w dniu 12 października 2012 r., a w protokole posiedzenia odnotowano: „Nie stawiał się oskarżony M. T. – dla którego zawiadomienie wróciło z adnotacją >adresat wyprowadził się kilka lat temu< - uznać za doręczone prawidłowo” (awizowane przesyłki ze wskazanymi adnotacjami znajdują się na k – 171 i 172 akt sprawy). Zawiadomienie o terminie posiedzenia oraz odpis aktu oskarżenia wraz z wnioskiem prokuratora przesłane zostały na adres X[...]. Tymczasem M. T., słuchany jako podejrzany w dniu 26 maja 2012 r. (k – 24) podał, że zameldowany jest w Y [...], a określając miejsce zamieszkania, czy dłuższego pobytu wskazał Z [...]. Podczas kolejnego przesłuchania przez funkcjonariusza Policji w dniu 18 czerwca 2012 r. podejrzany podał, że zamieszkuje w Z., a jako adres dla doręczeń wskazał Z. (k – 59). Ten sam adres pojawia się podczas kolejnego przesłuchania w dniu 19 czerwca 2012 r. (k – 64), przy czym podejrzany podał również jako adres do doręczeń adres do pracodawcy: ZZ, do którego dołączył numer telefonu. Na k – 133 znajduje się notatka urzędowa sporządzona przez policjanta, dokumentująca rozmowę przeprowadzoną z podejrzanym, z której wynika, że M. T. potwierdził, że adres Z. jest jego adresem do korespondencji. Taki adres został również wskazany w akcie oskarżenia. W świetle powyższych faktów jest zupełnie niezrozumiałe dlaczego zawiadomienie o terminie i miejscu posiedzenia wysłane zostało oskarżonemu na adres, który w aktach sprawy nie występuje i nie był przez niego wskazywany, jako miejsce zamieszkania, czy adres dla doręczeń. W zaistniałej sytuacji Rzecznik Praw Obywatelskich trafnie zauważył, że Sąd Rejonowy nie miał podstaw do uznania, że oskarżony został prawidłowo zawiadomiony o terminie czynności procesowej, nie mógł więc tej czynności przeprowadzić. W następstwie tego stanu rzeczy doszło do rażącej obrazu art. 343 § 5 k.p.k. w zw. z art. 117 § 1 i 2 k.p.k., a także art. 6 k.p.k., bowiem oskarżony został pozbawiony prawa do obrony. Fakt, iż zgodził się on na wymierzenie

określonej kary i związanych z nią środków probacyjnych nie pozbawiał go bowiem prawa wypowiedzenia się w toku posiedzenia co do wszystkich elementów porozumienia, a nawet cofnięcia zgody na rozpoznanie sprawy w omawianym trybie. Zaistniałe uchybienie mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, co spowodowało w konsekwencji uchylenie wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd winien przestrzegać obowiązujących przepisów procesowych, a kształtując rozstrzygnięcie baczyć na kierunek wniesionej kasacji.

kc